

การสำรวจพฤติกรรมการใช้ยาสตรีแผนโบราณ ในเขตจังหวัดสงขลา

(Servey of Behavior Traditional Woman Drug Used of Postpartum
in Songkla Province)

อรุณพร	อิฐรัตน์
เพชรน้อย	สิงห์ข้างซ้าย
ศุภลดี	หุสดีวาง
นาสุโธษะ	นิมะ

สงขลา - มว. ๕ - มส. ๕ ๖๖๓๓ - ๖๖๓๓

คณะเภสัชศาสตร์
คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

1039

เลขที่ RA ๙๙๘ ๗๖๔ ๒๕๓๗

เลขทะเบียน 033841

๗/๓.๐. 2537

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
ประเภททุนโครงการนักศึกษา
ปี 2537

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ยาสตรีแมนโบราณ และสาเหตุที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาสตรีแมนโบราณของสตรีหลังคลอดในจังหวัดสงขลา เลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ได้ขนาดตัวอย่าง 118 คน การเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติอ้างอิงคือ Chi-square ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ยาสตรีแมนโบราณ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี (ร้อยละ 61.0) การศึกษาระดับประถมศึกษา มากที่สุด (ร้อยละ 59.3) มีอาชีพแม่บ้าน (ร้อยละ 52.5) ส่วนใหญ่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล (56.8) มีบุตรจำนวน 2 คน (ร้อยละ 39.8) ในเรื่องพฤติกรรมการใช้ยาสตรีแมนโบราณ พบว่าสตรีหลังคลอดมีประสบการณ์ใช้ยาสตรีหลังคลอดสูงถึงร้อยละ 78.0 ระยะเวลาการใช้ยาเฉลี่ย 28 วัน ($\bar{X} = 28.17$ S.D. = 6.79) การใช้ยาสตรีแมนโบราณในภาวะปกติที่มีใช้หลังคลอด และภาวะตั้งครรภ์ พบว่ายังมีการใช้ยาสตรีแมนโบราณในภาวะปกติ (ร้อยละ 36.4) ส่วนแหล่งความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับการใช้ยาสตรีแมนโบราณ พบว่า ได้รับความรู้จากญาติและเพื่อนบ้านมากที่สุด (ร้อยละ 72.9) ส่วนการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุ (ประสบการณ์การมีบุตร การศึกษา อาชีพ รายได้ สถานที่อยู่ แหล่งความรู้ ระยะเวลาการใช้ยาสตรีแมนโบราณ) กับพฤติกรรมด้านความรู้การใช้ยาสตรีแมนโบราณ พบว่า แหล่งความรู้จากญาติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ยาสตรีแมนโบราณอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) ส่วนประสบการณ์การมีบุตร การศึกษา อาชีพ รายได้ สถานที่อยู่ ระยะเวลาการใช้ยาสตรีแมนโบราณ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านความรู้การใช้ยาสตรีแมนโบราณอย่างมีนัยสำคัญ ($P < .05$)

Abstracts

Objective of this survey research was to study on the usage behaviors of traditional woman drugs and the factors related to these behaviors in the postpartum women in Songkhla province. The purposive sampling provided the sample size of 118 women as the subjects. The questionnaire, previously edited by three specialists, were used in interviewing for collection. The data analyses were achieved by the descriptive statistic including percentage, mean, and standard deviation values. The chi-square test, as the referential statistics, was used to test the relevancy among the factors related to the drug-use behaviours. The results were showed as follow :

About the subjects; most were 21-30 years old (61.0%), had the highest education at the primary level (59.3%), resided out of the menicipal districts (56.8%), and had two children (39.8%). It was lound that the percentage of the postpartums using the postpartum durgs was 78%. The duration term for these usage was 28 days averagely ($\bar{X} = 28.17$, S.D. = 6.79). The woman drug usage in normal women (neither the postpartums nor the pregnant) was in the percentage of 36.4. The major knowledge sources about drug usage were their relation and neighbours. (72.9%). The determination of relavancy among reasons, including prenant experiences, education, occupations, incomes, residenes, knowledge sources, and duration term of drug usage, and the drug-usage behaviours reveated that the drug-user relative as sources of knowledge were stistical-significautly related to the drug-usage

4

behaviors ($P < 0.05$). Other factors, however, showed as relationship in this pattern ($P < 0.05$)